

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 30 listopada 2021 r.

PS-VI.431.2.17.2021.AB

Szanowny Pan
Marcin Chilicki
Dyrektor Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń
Caritas Diecezji Ełckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1
ul. Wojska Polskiego 45A/1
19-300 Ełk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.793.2021 z 22 października 2021 r. /**akta kontroli str. 1-2/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Agnieszka Brzozowska – główny specjalista, kierująca zespołem,
 2. Katarzyna Henryka Stefanowska – główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Ełku. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 03 listopada 2021 r. i zakończono 05 listopada 2021 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami w świetle przepisów:
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka / PO-W nr 1/ kontrolowana Jednostka/ Jednostka - co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 w Ełku, ul. Wojska Polskiego 45A/1,
2. Dyrektor - co oznacza: dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Ełku, pana Marcina Chilickiego,
3. pracownicy pedagogiczni/ kadra pedagogiczna – co oznacza: wychowawców oraz specjalistów zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy,

4. pracownicy niepedagogiczni – co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy,

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności -----, (----- /**akta kontroli str. 3/**) oraz w obecności pana Marcina Chilickiego – Dyrektora Jednostki. Ustaleń dokonano w oparciu o: rozmowy przeprowadzone z wychowankami, kadrami pedagogicznymi, analizę akt osobowych pracowników oraz wyjaśnienia i informacje przekazane przez Dyrektora.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

U S T A L E N I A K O N T R O L I

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjno-interwencyjnego, prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

W okresie objętym kontrolą szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania Placówki określały:

- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 w Ełku* z dnia 08 października 2019 r., zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej /**akta kontroli str. 4-19/**,
- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 w Ełku* z dnia 01 września 2021 r., zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej /**akta kontroli str. 20-35/**.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do powyższych dokumentów.

Ustalono, iż szczegółowy zakres obowiązków kadry pedagogicznej kontrolowanej Jednostki ujmowany był w ich zakresach czynności /**akta kontroli str. 36-38/**.

W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych, zgodnie z przedłożonym do akt kontroli wyciągiem z ewidencji /**akta kontroli str. 39-40/**, w Placówce było umieszczonych 12 wychowanków, w tym jeden przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Stan zatrudnienia i kwalifikacje pracowników kontrolowanej Jednostki, sprawdzono na podstawie analizy teczek osobowych pracowników Placówki oraz informacji przekazanych przez Dyrektora. Z uwagi na fakt, iż podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w dniach 25-28 października 2021 r. weryfikowano dokumentację Dyrektora, pedagoga, pedagoga-terapeuty, psychologa, pomocy wychowawcy/opiekunki dziecięcej i pracowników niepedagogicznych, odstąpiono od jej ponownego sprawdzania.

Zgodnie z ustaleniami ww. kontroli Dyrektor spełniał wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 ustawy tj. posiadał odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3-letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, a także aktualne zaświadczenie lekarskie potwierdzające, że jest zdolny do kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą. Ponadto do obsługi wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej, zatrudniano:

- psychologa – w wymiarze 1 etatu, a od 23 czerwca 2021 r. w wymiarze 1/2 etatu,
- pedagoga-terapeutę – w wymiarze 1 etatu, a od 01 września 2021 r. w wymiarze 1/2 etatu,
- pedagoga – w wymiarze 3/4 etatu,
- pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca - w wymiarze 1 etatu.

W PO-W nr 1, zgodnie z informacją, stanowiącą **akta kontroli str. 41-42**, w okresie podlegającym kontroli, na stanowiskach pedagogicznych na umowę o pracę zatrudniano łącznie siedem osób, tj.:

- kierownika-wychowawcę – łącznie dwie osoby, w wymiarze 1 etatu
- wychowawców – pięć osób, łącznie w wymiarze 5 etatów,

Analiza dokumentacji przedłożonej kontrolującym wykazała, iż ww. pracownicy spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy tj. posiadali odpowiednie wykształcenie. Posiadali także, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ww. aktu prawnego, aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W aktach osobowych ww. osób znajdowała się także dokumentacja potwierdzająca spełnianie wymogów określonych, w przypadku Dyrektora w art. 97 ust. 3 pkt 3-5 ustawy, a w przypadku pracowników pedagogicznych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy, tj., informacje w zakresie czy dana osoba:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Stwierdzono, iż do obsługi PO-W nr 1 na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudniano łącznie cztery osoby **/akta kontroli str. 43/**, tj.:

- księgową - w wymiarze 1 etatu,
- administratora - w wymiarze 1 etatu,
- konserwatora-kierowcę - 2 osoby w ramach 1 etatu.

Spełnianie wymogów ustawowych przez pracowników niepedagogicznych, którzy zatrudnieni byli do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej szczegółowo omówiono w wystąpieniu pokontrolnym z 18 listopada 2021 r. znak: PS-VI.431.2.16.2021.KS.

Dyrektor PO-W nr 1 wskazał, że nie posiada informacji o wszczęciu wobec któregośkolwiek pracownika Placówki postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego **/akta kontroli str. 44/**.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku

wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

Zgodnie z art. 98 ust. 4 ustawy, osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej, mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Z informacji przekazanej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 45-46** wynika, iż w kontrolowanej Jednostce powyższy zapis ustawy był realizowany poprzez:

- umożliwienie korzystania wychowawcom z poradnictwa pedagoga i psychologa,
- cykliczne spotkania kadry pedagogicznej z Dyrektorem,
- zapewnianie wychowawcom możliwości zwrócenia się ze swoimi problemami do Dyrektora, który jest czynnym psychologiem,
- umożliwienie wychowawcom skorzystania ze wsparcia poza Domem Św. Faustyny i skorzystania z zasobów specjalistów współpracujących z Caritas Diecezji Ełckiej.

Ustalono, iż wychowawcom zapewniano udział w wewnętrznych szkoleniach, mających na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji. Formy takie organizowane były przez psychologa oraz pedagoga-terapeutę i odnotowywane w dokumencie pn. *Wykaz udzielonego wsparcia/ instruktażu/ szkoleń w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1*. Dyrektor poinformował ponadto, iż w okresie objętym kontrolą, z uwagi na pandemię, zrezygnowano ze szkoleń zewnętrznych. Wyjaśnił ponadto, iż „*formy szkolenia internetowego nie mogły być wykorzystane w odpowiednim zakresie ponieważ w tym czasie placówka musiała zapewnić odpowiedni przepływ łącza internetowego dzieciom korzystającym ze zdalnej edukacji*” /**akta kontroli str. 47-56/**.

Z przyjętych do protokołu wyjaśnień pedagog i psycholog, stanowiących **akta kontroli str. 57-58** wynika, że w okresie objętym kontrolą nie uczestniczyły one w szkoleniach mających na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Wskazały, iż przeprowadzały szkolenia indywidualne dla wychowawców polegające na przekazywaniu im bezpośrednio lub za pośrednictwem poczty e-mail materiałów (np. ulotek, prezentacji, zdjęć) zawierających informacje, które można byłoby wykorzystać w pracy z dziećmi. Ich tematyka uzależniona była od potrzeb Placówki.

Powyższe znalazło potwierdzenie w rozmowach indywidualnych kontrolujących z wychowawcami /**akta kontroli str. 59-66/**. Wskazali oni ponadto, iż mogli korzystać z porad i wsparcia pedagoga, psychologa oraz Dyrektora. Niemniej jednak troje wychowawców poinformowało, iż pomoc pedagoga i psychologa jest mało efektywna i niewystarczająca. Jeden z wychowawców wskazał, iż: *w sytuacjach problemowych zostajemy pozostawieni sami sobie, nie możemy liczyć na pomoc psychologa i pedagoga*. Wszyscy stwierdzili, że w okresie objętym kontrolą nie uczestniczyli w żadnych szkoleniach zewnętrznych. Wychowawcy podczas rozmów z kontrolującymi wskazywali, iż brakuje im szkoleń zewnętrznych, które pozwoliłyby na podwyższenie lub wzmocnienie ich kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałały zjawisku wypalenia zawodowego, chociażby poprzez wymianę doświadczeń czy integrację pomiędzy wychowawcami z innych placówek prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej. Podkreślili przy tym, iż w Placówce panuje dobra atmosfera i mogą na siebie wzajemnie liczyć, w tym także na pomoc Kierownika, który mimo, iż od niedawna pełni swoją funkcję, stara się wspierać wychowawców.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia w zakresie niedostatecznego wsparcia wychowawców przez pedagoga i psychologa, kwestię tę omówiono z Dyrektorem podczas przeprowadzania czynności kontrolnych. Podkreślić należy, że odpowiednia współpraca

między wychowawcami a specjalistami może zapewnić sprawność w osiąganiu założonych celów w pracy opiekuńczo-wychowawczej i mieć znaczący wpływ na pokonywanie pojawiających się trudności.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów 3 listopada 2021 r. przeprowadził rozmowy kierowane z dziesięciorgiem wychowanków w zakresie jakości wsparcia i opieki udzielanych im przez wychowawców, specjalistów i Dyrektora /akta kontroli str. 67-76/. Rozmowy podjęto tylko z chętnymi dziećmi przebywającymi w Placówce w dacie przeprowadzania czynności kontrolnych

Podczas rozmów indywidualnych z zespołem inspektorów, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się o Dyrektora oraz wychowawcach i specjalistach pracujących w kontrolowanej Jednostce. Potwierdzili zgodnie, że mogli liczyć na ich wsparcie i pomoc w każdej sytuacji. Wszyscy poinformowali, iż pomagali oni w rozwiązywaniu ich problemów. Jednogłośnie wskazali, że nie było takiego zdarzenia, aby zwracając się z prośbą o pomoc do wychowawcy, pedagoga, psychologa, czy też Dyrektora nie otrzymali jej. Wychowankowie nie zgłosili uwag w zakresie udzielanego im wsparcia oraz jakości opieki sprawowanej w Placówce.

5. Inne ustalenia

Podczas rozmów z zespołem kontrolnym pracownicy wskazywali, iż lubią swoją pracę. Pozytywnie wypowiadali się na temat spotkania z Dyrektorem, kiedy to mieli możliwość porozmawiania o sprawach dotyczących kontrolowanej Jednostki, mogli powiedzieć o swoich potrzebach, o tym co ich nurtuje, „*skonsultować ważne kwestie w milej atmosferze*”, kiedy to od przełożonego usłyszeli pozytywne wzmocnienia. Poinformowali, iż zawsze mogą liczyć na jego pomoc.

Powyższe ustalenia wskazują jak dużą wagę w pracy opiekuńczo-wychowawczej odgrywają regularne spotkania wychowawców, umożliwiające omówienie pojawiających się sytuacji problemowych w Jednostce, pozwalające na wspólne dokonanie ich analizy i rozważenie ewentualnych rozwiązań, a także na wymianę doświadczeń i otrzymanie komunikatów zwrotnych w zakresie pracy opiekuńczo-wychowawczej, którą wykonują. Także udzielane przez przełożonych pozytywne wzmocnienia niewątpliwie mają przełożenie na jakość wykonywanej przez kadrę pedagogiczną pracy oraz ich motywację i zaangażowanie. Kwestię dotyczącą systematycznych spotkań z wychowawcami w PO-W nr 1 omówiono z Dyrektorem podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w Jednostce.

6. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne wyniki kontroli oraz opinie wychowanków Placówki na temat sprawowanej opieki, rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych prawidłowych kierunków działań.

Nadmienić należy, iż pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych stanowią jedną z grup ryzyka najbardziej narażonych na wypalenie zawodowe, z uwagi chociażby na ciążącą na nich odpowiedzialność za dzieci. Ponadto rola wychowawcy w procesie rozwoju

i wychowania dzieci i młodzieży w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a także związana z tym odpowiedzialność, wymagają od osób zatrudnionych na tym stanowisku, posiadania umiejętności oraz interdyscyplinarnej wiedzy z różnych dziedzin, a przede wszystkim aktualizowania jej. Biorąc pod uwagę powyższe rekomenduje się umożliwienie kadrze pedagogicznej udziału w szkoleniach, szczególnie prowadzonych przez podmioty zewnętrzne, które umożliwiłyby zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, z uwzględnieniem bieżących obostrzeń wynikających z ogłoszenia stanu epidemicznego.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego. wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Urszula Jędrychowska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej**

Agnieszka Brzozowska - główny specjalista
Katarzyna Stefanowska - główny specjalista